

SOLISTIČNI KONCERT

FUGA

CONCERTO GROSSO

Je kompozicijska oblika koncerta, ki je izšla iz *concerta grossa* in je v 18. stoletju prevzela tritavčno sonatno obliko: *allegro – andante – allegro* (hitro – počasi - hitro). Oblika koncerta je dialog solista z orkestrom: izmenjavanje (»tekmovanje«) solista z orkestrom.

Prvi solistični koncert je objavil **Giuseppe Torelli** (1698). Obliko je utrdil **Antonio Vivaldi**. Njegovi solokonzerti so se pojavili okoli 1710. leta. Obliko je nato takoj povzel **J. S. Bach**. Klasično popolnost solističnemu koncertu sta dala **Mozart** in **Beethoven**.

Fuga [lat. fuga - beg] je polifona skladba z eno temo (→ *dux* – ime za temo; *comes* – odgovor s temo v fugi). Fuga je nastala v 17. stoletju iz *ricercara* (polifona instrumentalna glasba iz 16./17. Stoletja) in *kancone* (nastala iz chancona). Klasično popolnost ji je dal **J. S. Bach**.

Stalni deli v fugi:

- *ekspozicija* (uvodni odstavek)
- *izpeljava* (lahko jih je več)
- *coda* (sklepna izpeljava)
- *strette* (imitacijska izpeljava 1. ali 2. teme v fugi)
- vmes so še *medigre*

Dvojna fuga ima dve, trojna fuga pa tri teme.

Tudi baročni koncerti-concerti grossi-veliki koncerti sprva ni imela samostojne oblike. Bila je podobna suita, to so nizi med seboj kontrastni stavki, concerto grosso niso bile stilizirane plesne skladbe, ampak glasba različnih razpoloženj. Concerto grosso povdarja virtuoznost solista in menjave med solistom in orkestrom.

Menjave so dvojne:

- igra manjše izbrane skupine – mali koncert concertino proti močnejši zasadeni skupini concerto grosso – veliki koncert
- igra enega izvajalca proti orkestru – tutti

V obeh primerih teče tekmovanje dvogovor, igrajo zase ali skupaj, zato nastajajo nasprotja med solo in tutti, napetosti in sprostitvi.